

Nu hjälps vi åt att spara el! - Så kan regionen minska elförbrukningen

Varje kilowattimme (kWh) räknas!

Varje **räknas**

Energimyndigheten

Ansträngd elsituation

- Just nu är energisituationen i Sverige och Europa kraftigt ansträngd.
- Prisnivåerna på el är höga och kan stiga ännu mer.
- Det finns också risk att elen inte räcker till vissa timmar på dygnet i vinter.

Vi kan tillsammans förbättra situationen och läget i samhället genom att minska elförbrukningen!

Varför ska regionen använda mindre el?

- Den pågående energikrisen kräver extra insatser för att minska elförbrukningen.
- Regeringen har gett alla svenska offentliga myndigheter i uppdrag att minska elanvändningen. Även kommuner och regioner förväntas bidra.
- EU införde en krisinterventionslag på elmarknaden under hösten som förpliktar medlemsländerna att sänka elförbrukningen med minst 5% under timmarna med högst elförbrukning och totalt med minst 10% fram till 31:a mars 2023.

Varför ska regionen använda mindre el?

- Vi dämpar elkostnaderna

Regionen kan spara miljoner kronor men bidrar även till att hålla nere elpriserna vilket påverkar oss som privatpersoner positivt.

- Vi minskar risken för elbrist i vinter

Genom att förbruka mindre el och flytta elanvändningen till andra tider på dygnet avlastar vi elnätet. Tillsammans minskar vi risken för att elen stängs av. Hälso- och sjukvård är prioriterad verksamhet men påverkas om övriga samhället frångörs.

- Vi visar solidaritet

Regionen tar ansvar i situationen och att vi har el till alla samhällsviktiga funktioner. Att vi minskar risken för frångörs för icke prioriterad verksamhet och privatpersoner. Genom att minska elförbrukningen i Sverige hjälper vi även våra grannländer.

Energimyndighetens kampanj

- Alla ska bidra med att minska elförbrukningen totalt sett och att flytta elanvändning till andra tider på dygnet. Att "platta ut kurvan", dvs dämpa elbehovstopparna under vissa tider på dygnet framförallt klockan 8-9 och 17-18.
- Ta del av kampanjen "Varje kWh räknas":
<http://www.energimyndigheten.se/varje-kilowattimme-raknas/>

Varje

räknas

Tänk efter vad du använder el till.
Varje sparad kilowattimme gör skillnad.

Region Västmanland bedriver ett långsiktigt energiarbete

- Historiskt drivs ett långsiktigt energiarbete inom regionen. Den totala energianvändningen har minskat med ca 35% sedan 1995.
- Regionen har ett målmedvetet energieffektiviseringsarbete med ett beslutat energimål (i linje med regionens mål i Hållbarhetsprogrammet)
- Regionen beslutade om en ny Energiriktlinje vilken omfattar alla verksamheters energianvändning.
- Regionens miljöombud har fått en dragning om energiriktlinjen och vad man kan göra i sina verksamheter för att kunna stödja arbetet.
- Flera projekt pågår inom regionen för att minska elförbrukningen, exempelvis projekt där äldre belysning byts ut till LED och närvarostyrningen förbättras, samt utbyte till energieffektivare ventilationsaggregat.
- Regionfastigheter och fastighetsdriften har en energigrupp och arbetar med fastigheternas energieffektivisering.

Region Västmanlands energimål till år 2030

Minskad total energianvändning per bruksarea

150 kWh/m²

Årlig energianvändning i regionens fastigheter

Regionens verksamheter använder

- ca 31 400 000 kWh el
- ca 43 000 000 kWh fjärrvärme
- ca 4 000 000 kWh fjärrkyla

Elförbrukningen motsvarar förbrukad hushållsel i ca 12500 lägenheter.

Värme förbrukningen motsvarar förbrukad värme i ca 5000 lägenheter.

Regionens totala energianvändning är i nivå med Köpings kommuns alla bostäder, lägenheter, radhus och villor (26 000 invånare).

Skillnad på Effekt och Energi

- 1 kW Effekt är hur mycket effekt du tillför varje sekund.
- 1 kWh Energi är när du tillför en effekt på 1 kW (1000 W) i en timma alltså 1 kWh.

Om vi jämför med att fylla upp ett badkar så är ”effekt” vattenstrålen från kranen och ”energi” är så många liter som du fyllt upp badkaret med.

Effektbrist - Ett av problemen i Sverige är att vi har en för svag vattenstråle (effekt), dvs för klena ledningar i elnätet särskilt från norra Sverige.

Energitrappan är vägledande för regionen

- vid all användning, byggnation, upphandling och tillförsel av energi

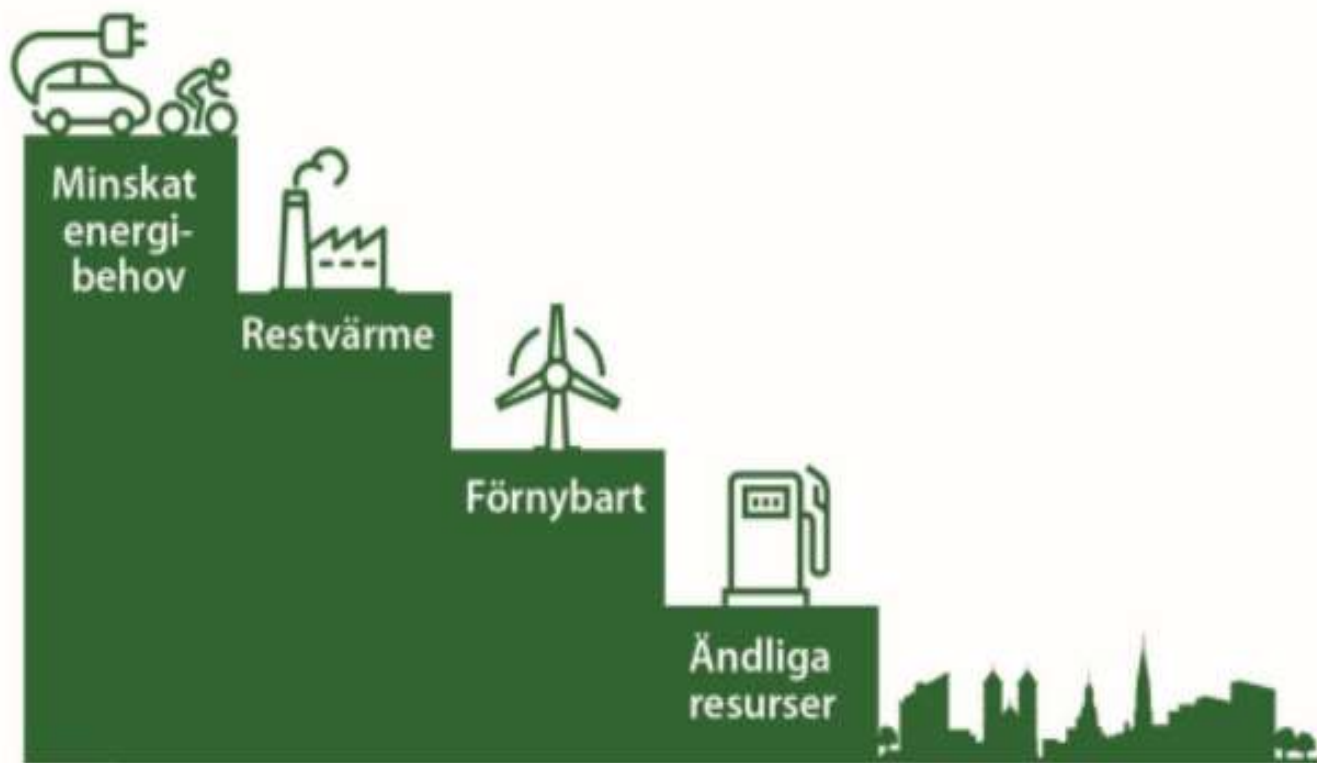

Bild: Energitrappan (Källa: Lunds kommuns)

För verksamhetsenergin är energitrappans översta steg vägledande.

Den första åtgärden vid allt energioptimeringsarbete är att minska energibehovet!

I andra hand återanvänd restvärme från tex serverhallar eller produktionskök till värme i lokaler.

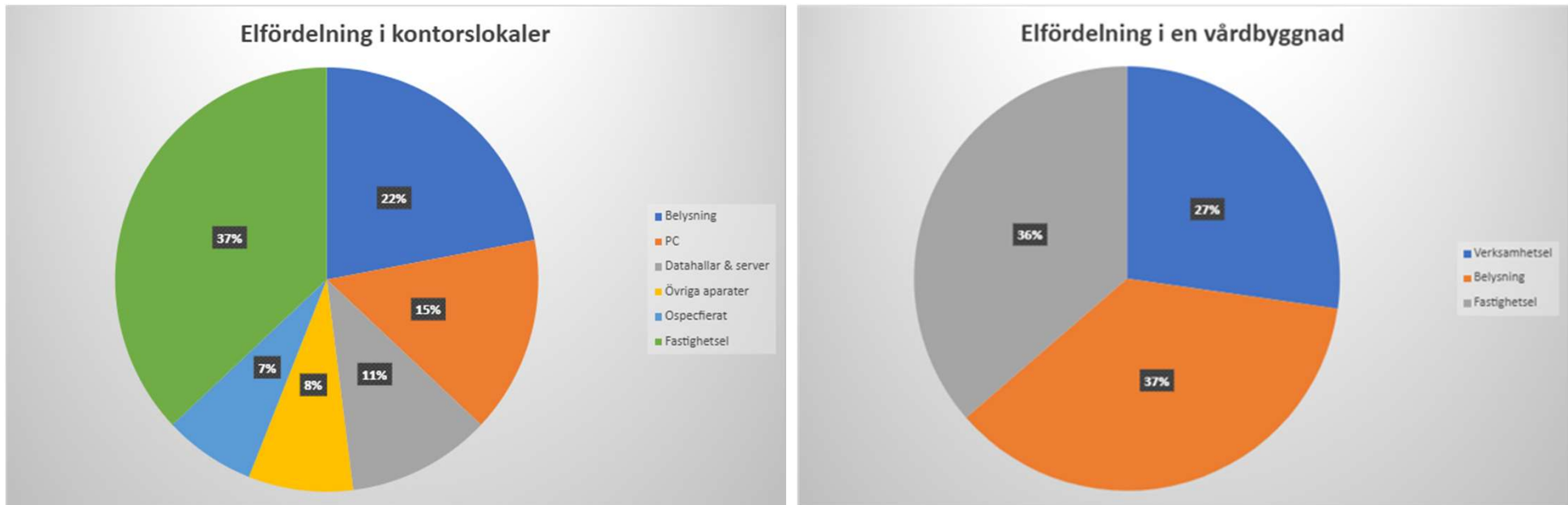
I tredje hand tillför förnybar energi från vind, sol mm.

I sista hand tillför energi från ändliga resurskällor.

Beteenden kan påverka 2/3 av elanvändningen

- Energimyndigheten har studerat elanvändning i olika typer av lokaler, här kan man se att ungefär 2/3 av förbrukningen kan vi påverka med hjälp av våra beteenden. Främst att stänga av belysning och utrustning av olika slag.

Källa: Elanvändning i kontorslokal och vårdbyggnad, Energimyndighetens Stil 2 studie.

Hur minskar vi elanvändningen?

- Stäng av utrustning som inte används
- Tänd inte mer belysning än nödvändigt
- Släck belysning i lokaler som ej används
- Använd ledbelysning
- Använd forcerad ventilation i möteslokaler korrekt, i stora lokaler behövs inte för färre än ca 4 personer i rummet. Tryck bort den när mötet avslutats.
- Om tid finns, kör diskmaskinen full och på energisparprogrammet
- Ha inte för kallt i kyl/frys +4/-18 (OBS! specifika krav kan finnas i vården)
- Ta upp energiarbetet på APT och i verksamhetsplanen, lyft förbättringsförslag! (Bidrar både till regionens energi- och hållbarhetsmål)
- Gör energironder. Stanna kvar en stund när alla har gått hem! Hur ser det ut, är det släckt och utrustningarna är avstängda?
- Efter energi ronden, ta fram rutiner, vem släcker, vem stänger av utrustning etc.
- ....

Ställ energikrav vid upphandling av ny utrustning

Vid upphandling är det viktigt att kravställa på produkter med låg energiförbrukning och smarta system med automatiska energisparfunktioner för att regionen ska kunna nå sitt energi- och miljömål.

Upphandlingsmyndigheten har stöd kring energimärkning och krav på olika produkttyper på sin hemsida:

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/>

Ställa höga energikrav på den utrustning som köps in

Vikta utrustning med låg energiförbrukning och klimatpåverkan högt

Kravställ så att förbrukning och kostnader som uppstår i hela livscykeln innefattas

Gör en elinsats på er arbetsplats!

- Gör en energirond efter stängningsdags! Hur ser det ut, är det släckt och utrustningarna är avstängda?
- Ta fram rutiner för vem som släcker, stänger av relevant utrustning etc.
- Ställ energikrav vid upphandling av ny utrustning och apparatur
- Planera energibesparande åtgärder i verksamhetsplanen, stödjer både regionens energimål och miljömål!
- Berätta och lyft era goda exempel!

Tips!

Tänk på att många apparater drar mer el den tid på dygnet då de inte används och är i standby (kväll och natt), än under de timmar då de faktiskt används!

Ett sista medskick!

- Den bästa kilowattimmen är den som inte används!

Maila frågor och elbesparingstips till:
energibesparingstips@regionvastmanland.se

